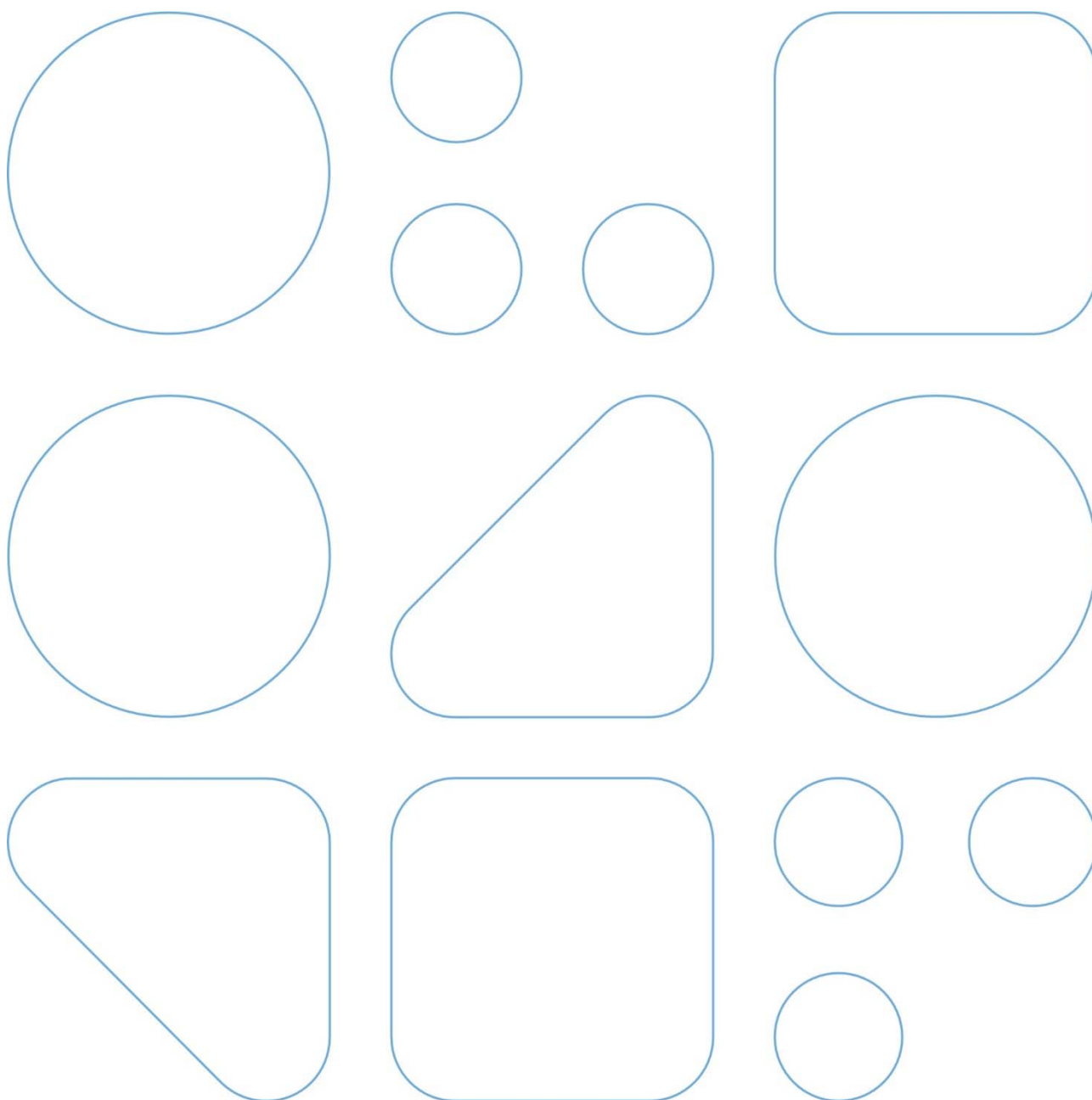

Forskning ved Akershus universitetssykehus 2021

Innhold

1. Sammendrag	2
2. Organisering av forskning på Akershus universitetssykehus	3
3. Ressursbruk.....	4
4. Vitenskapelig produksjon	6
5. Utvikling i antall publikasjoner og doktorgrader	9
6. Publiserte forskere	11
7. Nasjonalt samarbeid	12
8. Internasjonalt samarbeid	13
9. Innvilgelse av eksterne forskningsmidler	15
10. Interne forskningsmidler	19
11. Fremragende forskningspris.....	21
12. Årets avhandlinger	24
13. Forskningsstøtte ved Akershus universitetssykehus.....	26
14. Organisasjonskart Forskning- og innovasjonsdivisjonen.....	32
15. Vedlegg 1: Forskningsgrupper per oktober 2021.....	33

1. Sammendrag

En hovedmålsetting for Akershus universitetssykehus i 2021 har vært å styrke og synliggjøre universitetsfunksjonen. Dette er en videreføring av en langsiktig satsing på forskning som over tid har resultert i et økende antall vitenskapelige artikler og disputaser fra sykehuset.

Totalt 427 vitenskapelige artikler utgikk fra Akershus universitetssykehus i 2021, mot 333 året før (28% økning). I 2021 disputerte 5 ansatte, som var lavt og en direkte konsekvens av stor belastning på Ahus fra Covid-19-pandemien over 2 år.

Vi måles i antall forskningspoeng og tidligere år har vi hatt fokus på vitenskapelige artikler og doktorgrader. For 2021 har vi i vår rapport inkludert EU/NFR finansiering og kliniske behandlingsstudier etter at dette er tatt med i den nasjonale utregning av forskningspoeng. Ahus har totalt 438,34 poeng og er foran Stavanger universitetssykehus (410,47 poeng) for 2021 (se kapittel 4, figur 2).

For Ahus er det viktig å ha et tett og godt samarbeid med kunnskapsinstitusjoner og spesielt universitets/høyskole (UH)-sektor for utvikling av Ahus som universitetssykehus.

Publikasjonslisten fra Akershus universitetssykehus for 2021 viser at det samarbeides tett med forskere fra andre institusjoner, og især med forskere fra Universitetet i Oslo og Oslo universitetssykehus (kap 7, figur 5). Listen viser også at det er et økende samarbeid med internasjonale institusjoner.

Til sammen 200,72 årsverk ble brukt til forskning ved Akershus universitetssykehus i 2021 (SSB-tall fra 2021). Viktige finansieringskilder er Helse Sør-Øst RHF, Norges forskningsråd og Kreftforeningen (se kapittel 9 for hvilke prosjekter som har fått tildeling). Det ble tildelt 6,5 millioner kroner som interne forskningsmidler. Tildelingen ble basert på ekstern fagfelleevaluering av innmeldte søknader og fulgte en prosess som nylig har blitt evaluert av internrevisjon Ahus.

Ahus har i 2021 videreført tiltak for å styrke og tilrettelegge for flere kliniske behandlingsstudier. Klinisk forskningspoliklinikk er i driftsfase og vi har ferdigstilt 3D-laben i «Glassgata» på Nordbyhagen. Det har også vært jobbet med etablering av infrastruktur for gjennomføring av kliniske studier på Gardermoen og Kongsvinger. Det er i løpet av 2021 meldt inn et rekordhøyt antall nye kliniske behandlingsstudier sammenliknet med tidligere år, til sammen 67 nye, hhv. 38 forsker- og 29 industri-initierte studier. Til sammenligning ble det meldt inn totalt 39 kliniske behandlingsstudier i 2020. I løpet av 2021 ble det registrert 191 kliniske behandlingsstudier med aktiv prosjektperiode i REK. Dette representerer en økning i antall aktive kliniske studier på ca. 30% sammenliknet med 2020. Ahus ble også tildelt NorTrials-senter innenfor hjerte- og karsykdommer og får da tilført noe finansiering for å styrke kliniske studier innen dette og nærliggende fagområder i Norge de neste 5 årene. NorTrials-senter for hjertesykdommer er lokalisert til Hjertemedisinsk avdeling, Medisinsk divisjon og har støtte også med koordinator fra Forsknings- og innovasjonsdivisjonen (FID).

2. Organisering av forskning på Akershus universitetssykehus

Funksjonen som forsknings- og innovasjonsdirektør ble løftet fra nivå 3 til nivå 2 i organisasjonen i september 2016. Rapporteringslinjen for forskning følger lederlinjen i sykehuset. Psykisk helsevern og rus divisjonen, Medisinsk divisjon, Kirurgisk divisjon, Kvinneklinikken og Barne- og ungdomsklinikken har egne forskningsavdelinger. Avdelingsleder for forskning sitter da i divisjonens ledergruppe og fungerer som rådgiver for divisjonsdirektøren i forskningsspørsmål. Divisjoner uten forskningsavdeling har forskningsledere som er deltidsansatt i divisjonsdirektørens stab.

Akershus universitetssykehus (Ahus) har et formalisert samarbeid med Universitetet i Oslo (UiO) om forskning og undervisning av medisinstudenter. Institutt for klinisk medisin ved Det medisinske fakultet har en stedlig leder som er vitenskapelig ansatt og rapporterer til instituttleder. Vedkommende er observatør i sykehusledelsen. Instituttet har lokal administrasjon på Campus Ahus. Ahus samarbeider også nært med OsloMet innenfor utdanning og forskning. Samarbeidet er også her formalisert i en overordnet samarbeidsavtale.

Forskningsledelsen i universitetslinjen er organisert i tre klinikker; (1) klinikk for indremedisin og laboratoriefag (tilsvarer i Ahus-linjen Medisinsk divisjon, Diagnostikk- og teknologidivisjonen og Barne- og ungdomsklinikken), (2) klinikk for kirurgiske fag (i Ahus-linjen Kirurgisk divisjon, Ortopedisk klinikk og Kvinneklinikken) og (3) klinikk for helsetjenesteforskning og psykiatri (i Ahus-linjen Avdeling for helsetjenesteforskning, FID og Divisjon psykisk helsevern og rus).

En betydelig andel av forskerne ved Ahus har kombinerte stillinger med UiO, og har dermed også en tilknytning til universitetslinjen. Disse rapporterer til klinikkleder ved universitetet for sine universitetsoppgaver og til nærmeste leder i sykehuslinjen for oppgaver som er relatert til ansettelsesforholdet ved Ahus.

Det er etablert forskningsutvalg i de fleste divisjoner og klinikker og felles forskningsutvalg for Ahus og Campus Ahus. Utvalget består av representasjon av forskningsledelsen, forskningsledere fra klinikk/divisjon og klinikkledere fra universitet. Felles forskningsutvalg som er et strategisk rådgivende organ for administrerende direktør i forskningssaker er forankret i samarbeidsavtalen med universitetet og har ca 6 møter per år. I utvalget er OsloMet og Ahus brukerutvalg også representert.

3. Ressursbruk

I 2021 ble totalt 200,7 årsverk benyttet til forskning og utviklingsarbeid (FoU-rapport til SSB (tidligere NIFU) for 2021). Av dette utgjorde forskningsårsverkene 187,2. I tillegg er 50,7 årsverk tilknyttet UiO. Ahus har også ansatte som har bistillinger/doktorgradsstipend ved OsloMet og OsloMet har ansatte med bistillinger ved Ahus.

Forskningsstøtten ved sykehuset er hovedsakelig finansiert av Ahus og noe av UiO. Forskningsstøtten inkluderer økonomi, personal, internkontroll, medisinsk faglig bibliotek, kliniske studier, klinisk forskningspoliklinikk, biobank/ebiobank, innovasjon, forskningsjus, digital forskningsinfrastruktur, statistikk og Grants.

Tabell 1 viser fordelingen av forskningsårsverk og antall ansatte per divisjon/klinikk ved Ahus.

Tabell 2 viser fordelingen av årsverk og ansatte tilknyttet Campus Ahus, UiO.

Tabell 1: Divisjonsvis fordeling av årsverk og ansatte på FoU, Akershus universitetssykehus 2021

Ahus 2021	DDT	PSYK	KIR	Orto	MED	KK	BUK	FID/HØKH	FID/Forskningsstøtte/andre	Analyse/Datafangst	Medisin og helsefa	Totalt
Årsverk internt finansiert	12,39	25,14	8,38	3,82	50,78	3,25	5,70	7,55	17,33	0,40	1,19	135,93
Antall ansatte	45,00	67,00	52,00	16,00	125,00	11,00	16,00	14,00	24,00	1,00	4,00	375,00
Årsverk eksternt finansiert	4,01	8,39	2,90	2,08	28,45	2,11	5,44	9,47	1,94	0,00	0,00	64,79
Antall ansatte	9,00	28,00	7,00	6,00	64,00	10,00	16,00	20,00	4,00	0,00	0,00	164,00
Ahus totalt årsverk	16,40	33,53	11,28	5,90	79,23	5,36	11,14	17,02	19,27	0,40	1,19	200,72

Tabell 2: Divisjonsvis fordeling av årsverk og ansatte i vitenskapelige stillinger. Campus Ahus, UiO, 2021

UiO - Campus Ahus 2021	DDT	PSYK	KIR	Orto	MED	KK	BUK	HØKH	Forskningsstøtte*	Analyse/Datafangst*	Adm ansatte*	Totalt
Årsverk internt finansiert	1,4	0,4	4,5	1,6	15,0	1,1	3,6	1,7	5,0	1	2,5	37,8
Antall ansatte internt finansiert	7,0	2,0	11,0	4,0	29,0	4,0	5,0	3,0	5,0	1	3	74,0
Årsverk eksternt finansiert	0,2	0,2	0,6	0,0	7,2	0,0	0,2	3,0	1,5	0	0	12,9
Antall ansatte eksternt finansiert	1,0	1,0	3,0	0,0	15,0	0,0	1,0	4,0	4,0	0	0	29,0
Årsverk UiO totalt	1,6	0,6	5,1	1,6	22,2	1,1	3,8	4,7	6,5	1,0	2,5	50,7

*

Forskningsstøtte omfatter ingeniørene på EpiGen samt IT-ansvarlig.

Analyse/datafangst omfatter de to UiO-ansatte rådgiverne.

Adm ansatte er univ adm Campus Ahus.

Tabell 3 viser utviklingen i antallet årsverk de ni siste årene.

Tabell 3: Utvikling av divisjonsvis fordeling av årsverk til FoU ved Ahus og Campus Ahus for perioden 2013 – 2021

	DDT	PSYK	KIR	Orto*	MED	KK	BUK	FID	Forsknings- støtte**	Analyse/ Datafangst	Adm ansatte**	Medisin og helsefag- divisjonen	TOTAL Forskning og utvikling
Ahus årsverk													
2013	12,8	22,2	8,5		46	7	3,3	23	8,5				131,3
2014	13	30,6	4,4	4,9	55,6	6,9	9	19,7	9,6				153,7
2015	11	29,5	5,3	7,4	64,8	6,1	12,8	21,9	10,5				169,3
2016	17,9	47,7	6,4	6,2	71,2	5,4	11,4	19,9	5,8	3,2			195,1
2017	19,3	44	6,1	6,7	69,3	6,3	10	23,4	5,8	3		0,2	194
2018	19,3	44	6,1	6,7	69,3	6,3	10	23,4	5,8	3		0,2	194
2019	15,6	29,8	10,1	5,9	73,9	6,9	7,8	18,1	13,8	0,3		1,4	183,6
2020	15,6	29,8	10,1	5,9	73,9	6,9	7,8	18,1	13,8	0,3		1,4	183,6***
2021	16,4	33,53	11,28	5,9	79,23	5,36	11,14	17,02	19,27	0,4		1,19	200,72
UiO årsverk													
2013	2,4	0,9	8,5		13	1,4	2,1	1,6	7				36,9
2014	1,4	0,4	6,2	3,2	16,7	1,9	1,4	2,8	9,8				43,8
2015	1,4	0,4	7,7	2,9	20	1,4	1,4	1,6	10,5				47,3
2016	1,4	0,4	7	2,7	19,3	1,6	2,4	2,8	6,4	2	2,7		48,7
2017	1,6	0,6	16	5	22,3	3	4	5	6	2	2,5		50,6
2018	1,6	0,6	16	5	22,3	3	4	5	6	2	2,5		50,6
2019	2	0,6	5,2	1,7	16,4	1,6	3,6	2,9	6	2	2,5		44,5
2020	2	0,6	5,2	1,7	16,4	1,6	3,6	2,9	6	2	2,5		44,5
2021	1,6	0,6	5,1	1,6	22,2	1,1	3,8	4,7	6,5	1	2,5		50,7

* I 2013 var Orto organisert under Kirurgisk divisjon.

** Her inngår forskningsingeniørene ved EpiGen, statistiker og IT støtte. I datafangst inngår de to UiO ansatte rådgiverne.

*** Samme tall som i 2019, det var ingen rapportering av tall til NIFU i 2020.

DDT:	Diagnostikk- og teknologidivisjonen
PSYK:	Psykisk helsevern og rus divisjonen
KIR:	Kirurgisk divisjon
ORTO:	Ortopedisk klinikk
MED:	Medisinsk divisjon
KK	Kvinneklinikken
BUK:	Barne- og ungdomsklinikken
FID:	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen

4. Vitenskapelig produksjon

I 2021 ble det registrert 427 artikler med adresse Akershus universitetssykehus i CRISTin (Current Research Information System in Norway)¹, mot 333 året før (en økning på 28 prosent). Av disse artiklene ble 23 prosent publisert i et nivå 2-tidsskrift, som er definert som ledende tidsskrift innen sitt fagområdet, og resten er publisert i nivå 1-tidsskrift. Tabell 4 viser antall vitenskapelige publikasjoner etter nivå 1 og 2 for årene 2014-2021. Tabell 5 viser fordelingen av vitenskapelige publikasjoner og publikasjonspoeng per divisjoner/klinikker i 2021.

Figur 1 viser divisjonsvis utvikling av publikasjoner for perioden 2011 – 2021.

Tabell 4: Antall vitenskapelige publikasjoner etter nivå 1 og 2 fra 2014 - 2021

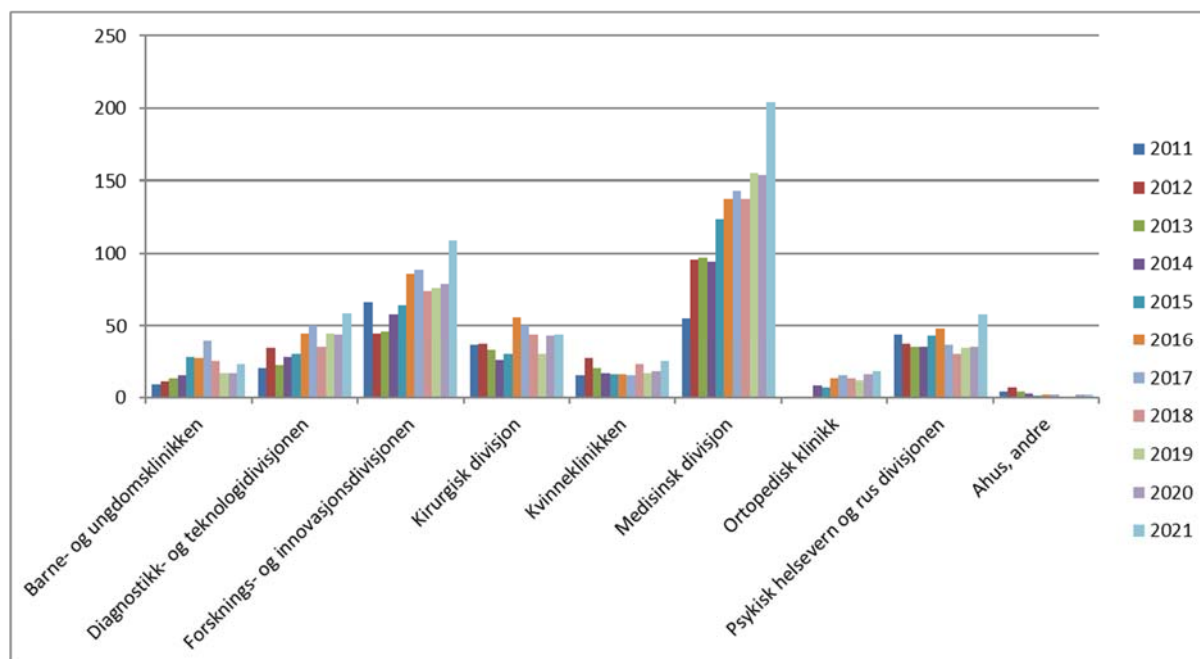
År	Antall nivå 1	Antall nivå 2	Totalt antall artikler
2014	191	47	238
2015	234	51	285
2016	289	74	363
2017	297	61	358
2018	253	70	323
2019	245	77	322
2020	249	84	333
2021	331	96	427

Tabell 5: Vitenskapelige publikasjoner og publikasjonspoeng per divisjon 2021

	Totalt	Nivå 1	Publ. poeng	Nivå 2	Publ. poeng
Barne- og ungdomsklinikken	23	19	7,12	4	4,56
Diagnostikk- og teknologidivisjonen	59	48	17,10	11	6,84
Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	109	82	27,52	27	25,35
Kirurgisk divisjon	44	38	17,14	6	5,85
Kvinneklinikken	25	19	9,81	6	8,98
Medisinsk divisjon	204	146	53,28	58	50,40
Ortopedisk klinikk	18	15	6,92	3	3,13
Psykisk helsevern og rus divisjonen	58	46	22,57	12	16,63

¹ www.cristin.no

Figur 1: Divisjonsvis utvikling i publikasjoner 2011 - 2021

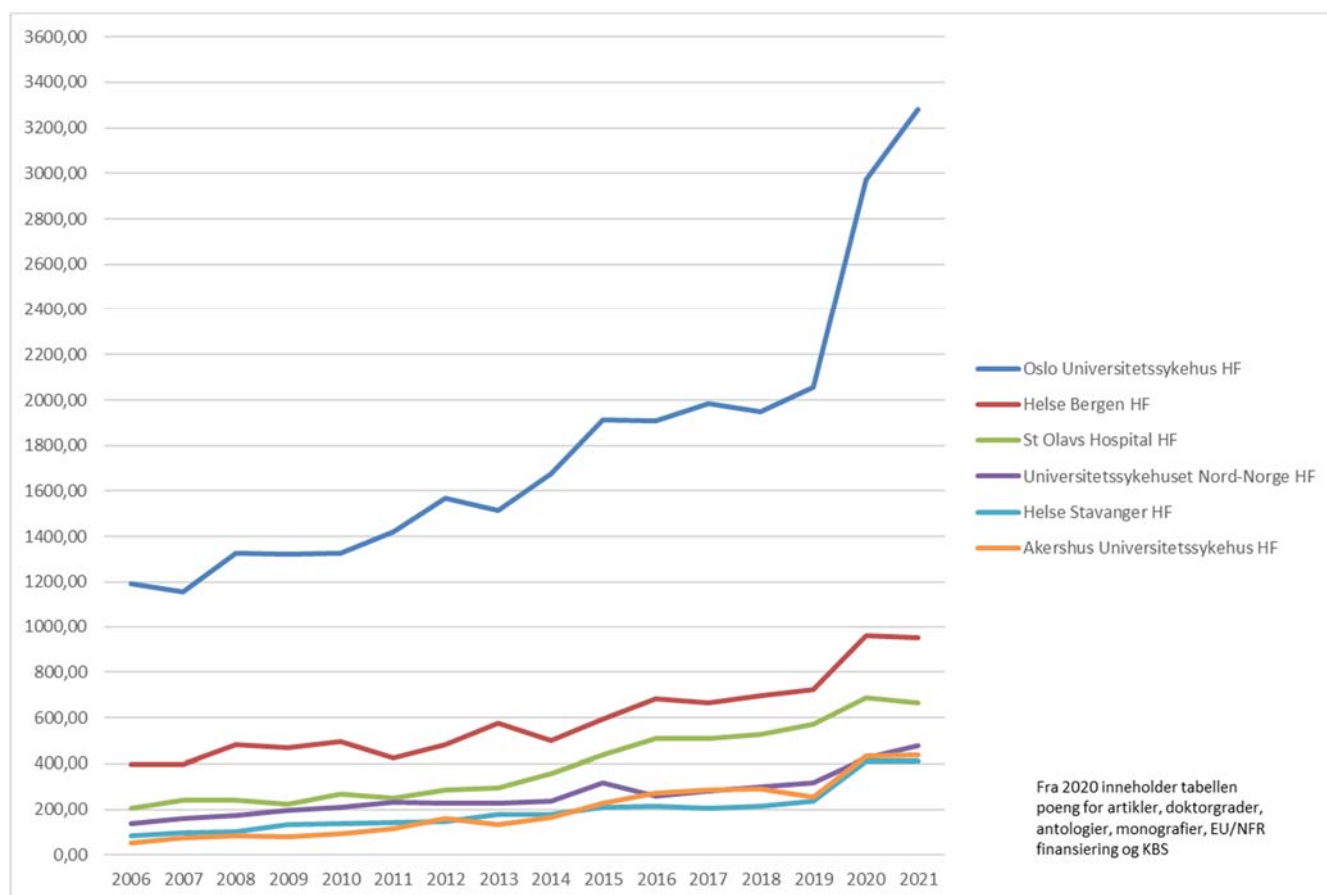
I 2021 disputerte 5 ansatte. Tabell 6 viser fordelingen av antallet avlagte doktorgrader per divisjon. I kapittel 12 finnes en oversikt over hvem som disputerte med et kort sammendrag av de ulike avhandlingene.

Tabell 6: Antallet disputaser per divisjon 2013-2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Barne- og ungdomsklinikken		1	2	1	2	2	4	1	
Diagnostikk- og teknologidivisjonen				2	1	1	1	1	2
Forsknings og innovasjonsdivisjonen	2	4	3	1	2	2		3	1
Kirurgisk divisjon	3			1	1	3		3	
Kvinneklirikken		4	1	2		1	1	1	
Medisinsk divisjon	4	5	8	2	6	6	3	8	1
Ortopedisk klinikk			2		1	1	3	0	1
Psykisk helsevern og rus divisjonen	1	1	1		3	6	1	3	

Antall forskningspoeng inkludert kliniske behandlingsstudier har gått litt opp fra 435 i 2020 til 438 i 2021. For perioden 2006 – 2019 viser grafen bare poeng for vitenskapelige artikler og doktorgrader, men fra og med 2020 har vi utvidet oversikten til å gjelde totalt antall forskningspoeng (vitenskapelige artikler, doktorgrader, antologier, monografier og EU/NFR finansiering) og KBS poeng (Kliniske behandlingsstudier). Figur 2 viser sammenligning mellom de norske universitetssykehusene for perioden 2006 til 2021.

Figur 2: Forskningspoeng (vitenskapelige artikler, doktorgrader, antologier, monografier, EU/NFR finansiering) og kliniske behandlingsstudier (KBS) – sammenligning mellom de norske universitetssykehusene. For perioden 2006-2019 viser grafen bare poeng for vitenskapelige artikler og doktorgrader

Tabell 7 viser innovasjonsaktiviteten for 2021. Det er innlevert 17 DOFler (rapport om oppfinnelse) til vår TTO («Technology Transfer Office», Inven2), 12 patenter og en lisensavtale.

Tabell 7: Innovasjonsaktivitet 2021- rapportert fra Inven2

	Antall
DOFI	17
Patentsøknader	12
Lisensavtale	1

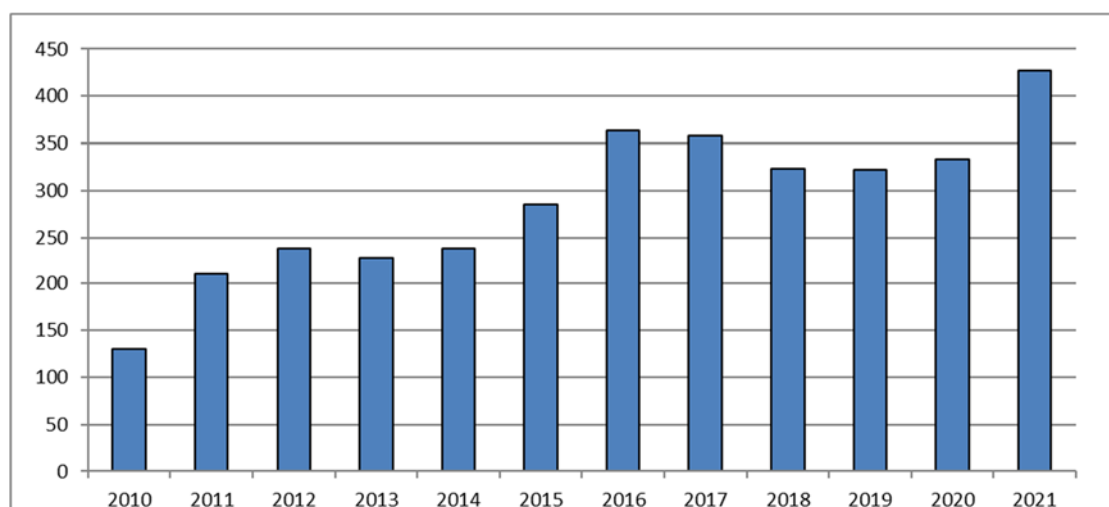
5. Utvikling i antall publikasjoner og doktorgrader

Tabell 8 og figur 3 og 4 viser utviklingen i antall vitenskapelige publikasjoner og antall avlagte doktorgrader i perioden fra 2010 til 2021. Antallet publiserte artikler har fra 2010 vist en positiv økning og fra 2020 til 2021 har det vært en betydelig økning i antall vitenskapelige artikler. I 2021 disputerte 5 ansatte, som var historisk lavt og en direkte konsekvens av stor belastning på Ahus fra Covid-19-pandemien over 2 år.

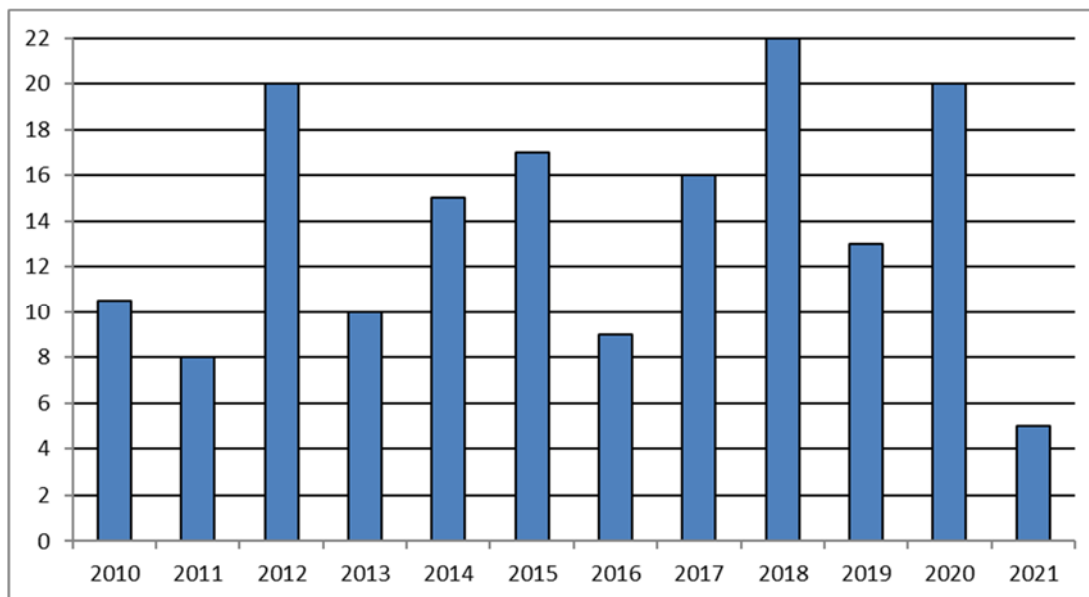
Tabell 8: Publikasjoner og doktorgrader 2010-2021

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Publikasjoner	130	210	238	228	238	285	363	358	323	322	333	427
Doktorgrader	10,5	8	20	10	15	17	9	16	22	13	20	5

Figur 3: Utvikling i antall publikasjoner

Figur 4: Utvikling i antall doktorgrader

6. Publiserte forskere

I tabellene nedenfor vises antall forskere som publiserte minst én vitenskapelig artikkel med adresse Akershus universitetssykehus i 2021. Tabell 9 viser publiserte forskere fordelt på kjønn og alder, og tabell 10 viser den tilsvarende oversikten per divisjon. Data er hentet fra CRISStin.

Tabell 9: Publiserte forskere fordelt på kjønn og alder

Menn		Kvinner		Totalt	
Antall	Gj.sn. alder	Antall	Gj.sn. alder	Antall	Gj.sn. alder
182	48,3	194	45,8	376	47

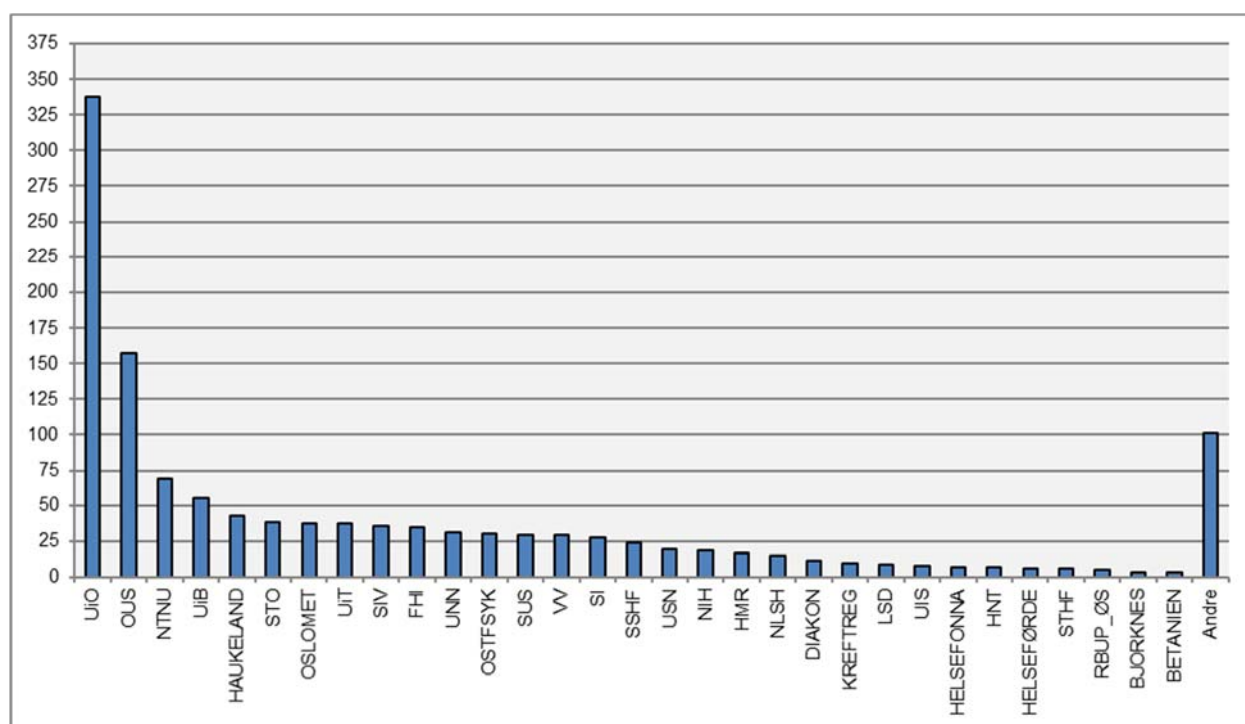
Tabell 10: Publiserte forskere fordelt på kjønn og alder per divisjon

	Menn		Kvinner	
	Antall	Gj.sn. alder	Antall	Gj.sn. alder
Barne- og ungdomsklinikken	7	44,4	12	44,9
Diagnostikk- og teknologidivisjonen	29	51	31	49,0
Forskning og innovasjon	16	43,6	15	49,1
Kirurgisk divisjon	33	48,5	17	48,6
Kvinneklinikken	2	59	14	47,6
Medisinsk divisjon	65	47,1	74	43,6
Ortopedisk klinikk	14	47,5	2	33,5
Psykisk helsevern og rus divisjonen	15	54,1	28	44,9

7. Nasjonalt samarbeid

Figur 5 viser en oversikt over norske institusjoner som forskere ved Akershus universitetssykehus har publisert sammen med i 2021. Sampublisering med Universitetet i Oslo og Oslo universitetssykehus er mest vanlig.

Figur 5: Sampublisering med norske institusjoner

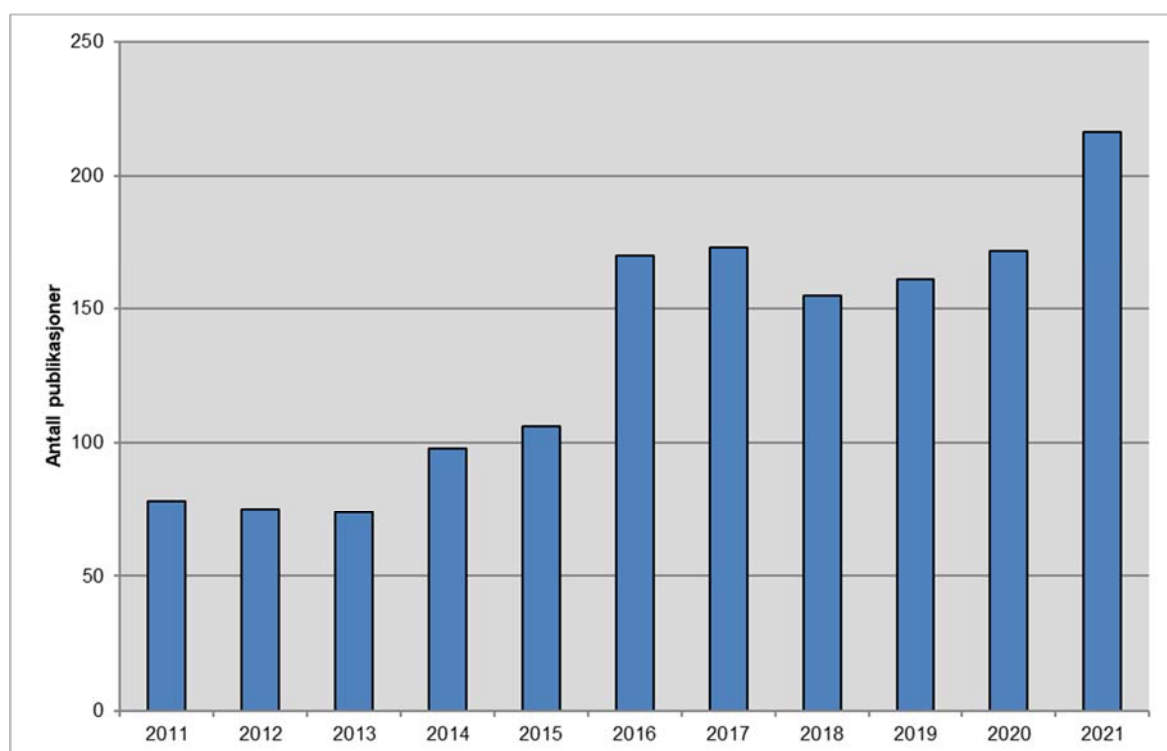
Beskrivelse av forkortelsene i figuren ovenfor:

• UiO – Universitetet i Oslo • OUS – Oslo universitetssykehus HF • NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet • UiB – Universitetet i Bergen • HAUKELAND – Haukeland universitetssykehus • STO – St Olav Hospital HF • OSLOMET – Oslo Metropolitan University • UiT – Norges arktiske universitet • SIV – Sykehuset i Vestfold • FHI – Folkehelseinstituttet • UNN – Universitetssykehuset i Nord-Norge • OSTFSYK – Sykehuset i Østfold • SUS – Stavanger universitetssykehus • VV – Vestre Viken HF • SI – Sykehuset Innlandet HF	• SSHf - Sørlandet Sykehus HF • USN – Universitetet i Sørøst-Norge • NIH – Norges Idrettshøgskole • HMR – Helse Møre og Romsdal • NLSH – Nordlandssykehuset HF • DIAKON - Diakonhjemmet sykehus • KREFTREG – Kreftregisteret • LSD – Lovisenberg Diakonale sykehus • UIS – Universitetet i Stavanger • HELSEFONNA – Helse Fonna HF • HNT – Helse Nord-Trøndelag HF • HELSEFØRDE – Helse Førde HF • STHF – Sykehuset i Telemark • RBUP-ØS - RBUP Øst og Sør • BJORKNES – Oslo Nye Høgskole • BETANIEN – Betanien Hospital

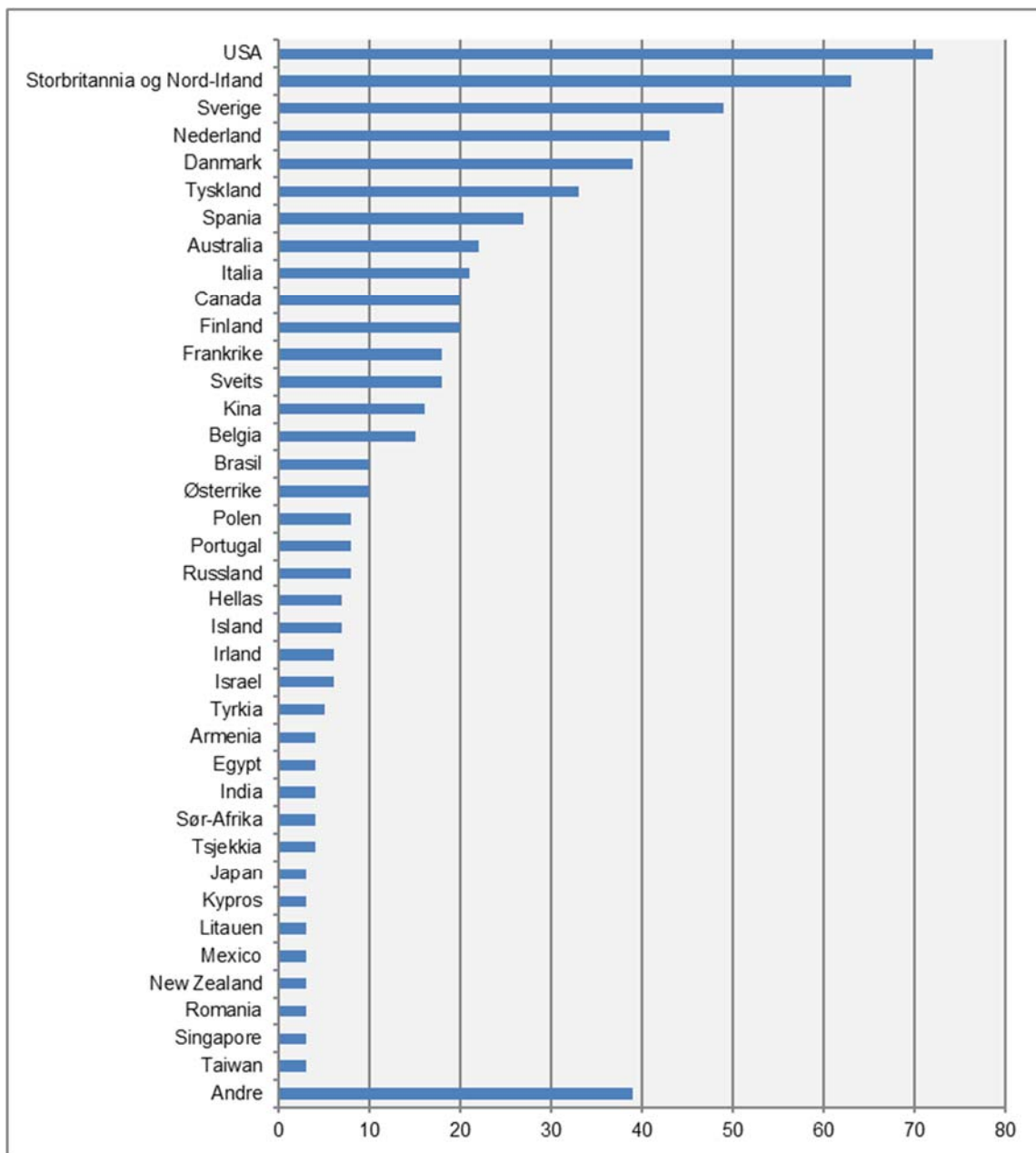
8. Internasjonalt samarbeid

I 2021 var 216 artikler eller 51 prosent av de publiserte artiklene sampublisering med utenlandske samarbeidspartnere. Som figur 6 viser, har antallet artikler som inkluderer internasjonalt samarbeid vært stabil de siste årene. Figur 7 viser land vi har sampublikasjoner med internasjonalt. USA og Storbritannia er de landene vi har flest sampublikasjoner med.

Figur 6: Antall publikasjoner fra Ahus med internasjonalt samarbeid

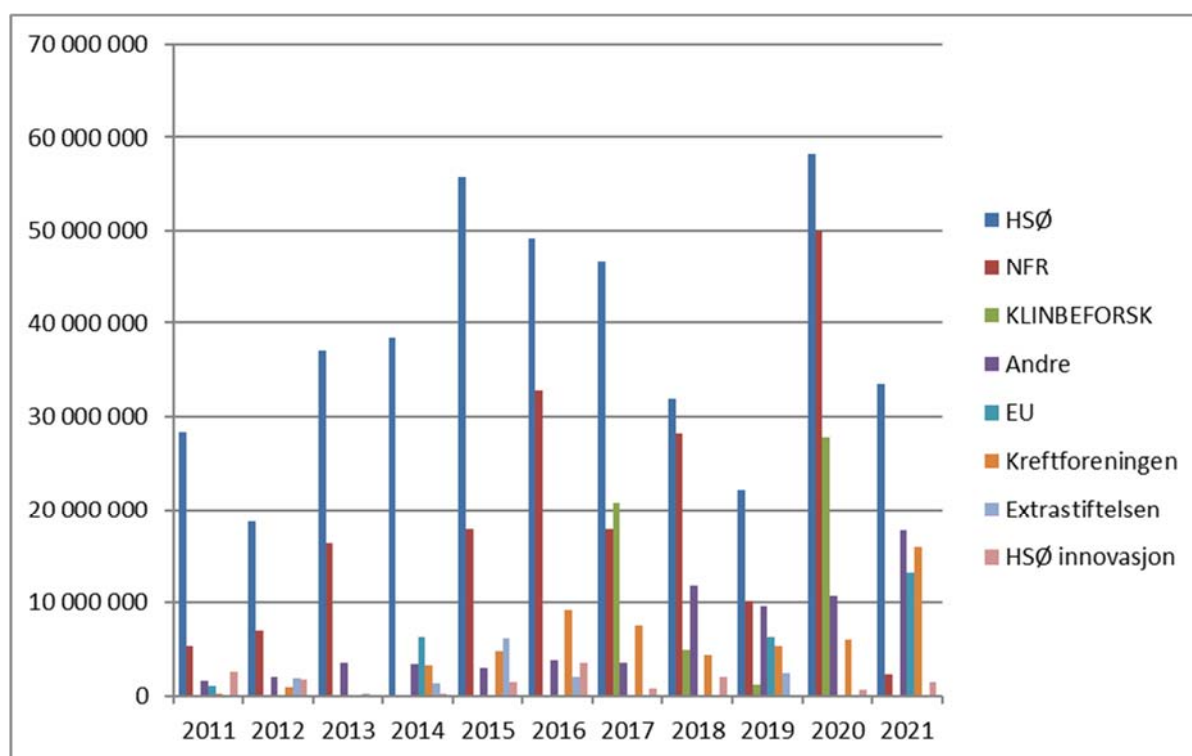
Figur 7: Sampublisering internasjonalt

9. Innvilgelse av eksterne forskningsmidler

I 2021 fikk Akershus universitetssykehus tildelt totalt kr 84 millioner i eksterne forskningsmidler; blant annet fra Helse Sør-Øst RHF, Norges forskningsråd, Nasjonalforeningen for folkehelsen og Kreftforeningen. I figur 8 fremgår ekstern finansiering fordelt på finansieringskilder fra 2011 til 2021. Tabell 11 og 12 viser tildeling per prosjekt.

Figur 8: Ekstern finansiering fordelt på finansieringskilde 2011 - 2021

Tabell 11: Prosjekter som er innvilget eksterne forskningsmidler til PhD stipendiat, post doc stipendiat og større driftsbevilgninger

Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Finansiert av:	Tildeling 2021
Digitalt pasientforløp for barn og ungdom med diabetes type 1	Lisa Johanne Fosshaug	Barne- og ungdomsklinikken	Helse Sør-Øst	1 400 000
DeepMRSI platform for whole-Brain metabolic maps	Morteza Esmaeili	Diagnostikk og teknologidivisjonen	Helse Sør-Øst	210 000
A pilot study for lung cancer screening with low dose CT in Norway	Haseem Ashraf	Diagnostikk og teknologidivisjonen	Kreftforeningen	7 999 000
Development of Volumetric MR Spectroscopy for Spatial Metabolic Imaging of the Brain	Morteza Esmaeili	Diagnostikk og teknologidivisjonen	Helse Sør-Øst	3 468 000

Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Finansiert av:	Tildeling 2021
Gravitate-Health	Petter Hurlen	Diagnostikk og teknologidivisjonen	EU prosjekt samarbeid med UiO	2 275 000
Resident uncertainty: Roots, reasoning, and remedy	Pål Gulbrandsen	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	Helse Sør-Øst	3 468 000
Secretoneurin: biomarker and therapeutic strategy in cardiovascular disease	Helge Røsjø	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	Helse Sør-Øst	3 468 000
Validating secretoneurin as a marker of ventricular arrhythmias	Helge Røsjø	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	Nasjonalforeningen for folkehelsen	2 250 000
Many Providers, confused INFORMATION? Coordinated and tailored communication with older patients in hospital-home TRANSITIONS (MAPINFOTRANS)	Pål Gulbrandsen	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	Forskningsrådet via samarbeidsavtale med UiO	2 002 000
Severity and EQ-5D (SEVQ)	Mathias Barra (Kim Rand)	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	The Executive Committee of The EuroQol Group Association	789 532
Pain and palliation research group	Olav Magnus Fredheim	Kirurgisk divisjon	Helse Sør-Øst	9 004 000
Hypnos: game-changing EEG device for sleep improvement (ProHypno)	Harald Hrubos-Strøm	Kirurgisk divisjon	Forskningsrådet/EU samarbeidsavtale med Drawzee)	3 000 000
Revolution of sleep diagnostics and personalized health care based on digital diagnostics and therapeutics with health data integration — SLEEP REVOLUTION	Harald Hrubos-Strøm	Kirurgisk divisjon	EU prosjekt via samarbeidsavtale med University of Reykjavik	2 433 521
BEhavioral and Adherence Model for improving quality, health outcomes and cost-Effectiveness of healthcaRe (BEAMER)	Harald Hrubos-Strøm	Kirurgisk divisjon	Universidade do Porto (Innovative medicines initiative)	5 168 750
Blodig alvor - behandling av endometriose	Merete Kolberg Tennfjord	Kvinneklubben	Fysiofondet	3 336 000
Creating Immunity to Eradicate Metastasis in Colorectal Cancer	Anne Hansen Ree	Medisinsk divisjon	Kreftforeningen	8 000 000
Molecular linkages of the impaired NAD+-mitophagy axis and tau pathology in Alzheimer's disease	Evandro Fei Fang	Medisinsk divisjon	Helse Sør-Øst	3 468 000
To B or not to B: Defining pathogenic B cells in multiple sclerosis	Peter Andreas Vold Lossius	Medisinsk divisjon	Helse Sør-Øst	3 468 000
Impact of Covid-19 on preexisting-, acute- and long-term cardiac injury	Peder Langeland Myhre	Medisinsk divisjon	Helse Sør-Øst	3 468 000
Crosstalk between defective mitophagy and Tau pathology in the initiation of Alzheimer's disease	Evandro Fei Fang	Medisinsk divisjon	Civitan Norges Forskningsfond for Alzheimers sykdom	1 500 000
Nutraceuticals for healthy ageing	Hilde Loge Nilsen	Medisinsk divisjon	Aker BioMarine Antarctic.	988 430
Forskning på ALS	Trygve Holmøy / Ola Nakken	Medisinsk divisjon	Stiftelsen ALS Norge	700 000

Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Finansiert av:	Tildeling 2021
Improving public cancer care by implementing precision medicine in Norway (IMPRESS)	Anne Hansen Ree	Medisinsk divisjon	Novartis via samarbeidsavtale med OUS	1 250 000
Ocrelizumab Versus Rituximab off-Label at the Onset of Relapsing MS Disease (OVERLORD-MS)	Rune A Høglund	Medisinsk divisjon	Samarbeidsavtale med Helse Bergen	2 840 000
Mitt liv, mitt ansvar (MILA)	Anne Edvardsen	Medisinsk divisjon	Helsedirektoratet via Ullensaker kommune	774 583
Redd menisken - Bøttehankstudien	Asbjørn Årøen (Axel Szava Petterson)	Ortopedisk klinikk	Sophies Minde	764 660
Nutritional factors and microbial and HPA axis functioning associated with prenatal depression: A longitudinal population-based study	Soili Marianne Lehto	Psykisk helsevern og rus divisjonen	Helse Sør-Øst	3 468 000

Tabell 12: Prosjekter innvilget mindre bevilgninger fra eksterne finansieringskilder

Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Finansiert av:	Tildeling 2021
De ekstracellulære glycoproteinene ADAMTSL2 og ADAMTSL3 regulerer fibrose i hjertet og påvirker utvikling av dilatert kardiomyopati.	Ida Lunde	Diagnostikk og teknologidivisjonen	Familien Blix fond	40 000
Driftsmidler til opt-SN	Anett H Ottesen	Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	Familien Blix fond	50 000
Driftsmidler fra Fam Blix Fond 2021	Joana Reis	Diagnostikk og teknologidivisjonen	Familien Blix fond	40 000
Avrivningsbudd av korsbåndfestet hos barn. Hvordan går det egentlig?	Maren Gundersen	Diagnostikk og teknologidivisjonen	Sophies Minde	200 000
TIC CKD	Ivar Eide	Medisinsk divisjon	Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte (LNT)	125 000
PSA-prøver	Jan Oldenburg	Medisinsk divisjon	Prostatakreft foreningen	94 137
Hjertesvikt AI - klinisk beslutningsstøtteverktøy	Henrik Schirmer	Medisinsk divisjon	Forskningsrådet	150 000
Patient-reported outcomes and lung function after hospitalization for COVID-19 (PROLUN)	Gunnar Einvik	Medisinsk divisjon	Norsk forening for lungemedisin (NFL)	50 000
Patterns of Prostate-Specific Antigen (PSA) use and follow-up for Prostate Cancer in Norway	Jan Oldenburg	Medisinsk divisjon	EAU-Research Foundation (EAU-RF)	250 000
Utvikling av Norges første basiskurs i inflammatorisk tarmsykdom	Petr Ricanek	Medisinsk divisjon, Fordøyelse	Ferring Pharmaceuticals	93 800
TITRATE (induction for acuTe UlceRATive colitis)	Kristin Kaasen Jørgensen	Medisinsk divisjon, Fordøyelse	Academic Medical Center (AMC), Amsterdam	240 000

Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Finansiert av:	Tildeling 2021
Preventiv helse - bedre bruk av helsedata	Jesper Ravn	Medisinsk divisjon, Hjerte	Forskningsrådet	100 000
Multi-centre, adaptive, randomized trial of the Safety and efficacy of treatments of covid-19 in hospitalized adults	Olav Dalgard	Medisinsk divisjon, Infeksjonsmedisin	The French National Institute for Health and Medical Research	0
European DisCoVeRY for Solidarity: An Adaptive Pandemic and Emerging Infection Platform Trial (EU-SolidAct)	Olav Dalgard	Medisinsk divisjon, Infeksjonsmedisin	Samarbeidsavtale med OUS (EU-prosjekt)	250 000
Blodprøve som predikerer spredning av tarmkreft	Anne Hansen Ree	Medisinsk divisjon	Universitetet i Oslo	400 000
Epidemiology and outcomes of sarcoidosis in Norway: a national register-based cohort study	Knut Stavem	Medisinsk divisjon	Norsk Sarkoidoseforening via Lungeforeningen	100 000
Development of online basic course in inflammatory bowel disease (IBD)	Petr Ricanek	Medisinsk divisjon	Janssen-Cilag AS	100 000
Forskningsstipend fra AstraZeneca/NCS	Peder Langeland Myhre	Medisinsk divisjon	Fra Astra-Zeneca via Norsk Cardiologisk selskap	50 000
Pasient rapportert resultat etter Akilleseneruptur med minimum 5 års oppfølging: Langtids oppfølging av pasienter randomisert til konservativ behandling, åpen og mini-åpen kirurgisk behandling	Rune Bruhn Jakobsen	Ortopedisk klinikk	Aase Bye og Trygve J P Hoff's fond for vitenskapelig medisinsk forskning (Unifor)	50 000
Platefiksasjon versus nagling av 3 og 4 parts skulderbrudd	Annett Wikerøy	Ortopedisk klinikk	Sophies Minde	266 900
Reduksjon av amputasjoner i underekstremiteten ved innføring av pakkeforløp for diabetiske fotsår	Monica Sailor	Ortopedisk klinikk	Sophies Minde	315 631
Psykososialt stress som årsake til sykdomsutvikling	Johannes Gjerstad	Psykisk helsevern og rus divisjonen	Odd Fellow	90 000

10. Interne forskningsmidler

En gang i året utlyses interne strategiske forskningsmidler som ansatte kan søke på. Søknadene blir kvalitetsvurdert av eksterne fagfeller.

I 2021 ble det til sammen søkt om 20 millioner kroner fordelt på 54 søknader. Den samlede summen som ble tildelt var 7,4 millioner fordelt på 21 prosjekt (se tabell 13). Søkerne blir oppfordret til å benytte fagfellenes tilbakemeldinger til å forbedre søknadene når det skal søkes om forskningsfinansiering fra Helse Sør-Øst og andre eksterne kilder.

Tabell 13: Prosjekter innvilget interne forskningsmidler 2021

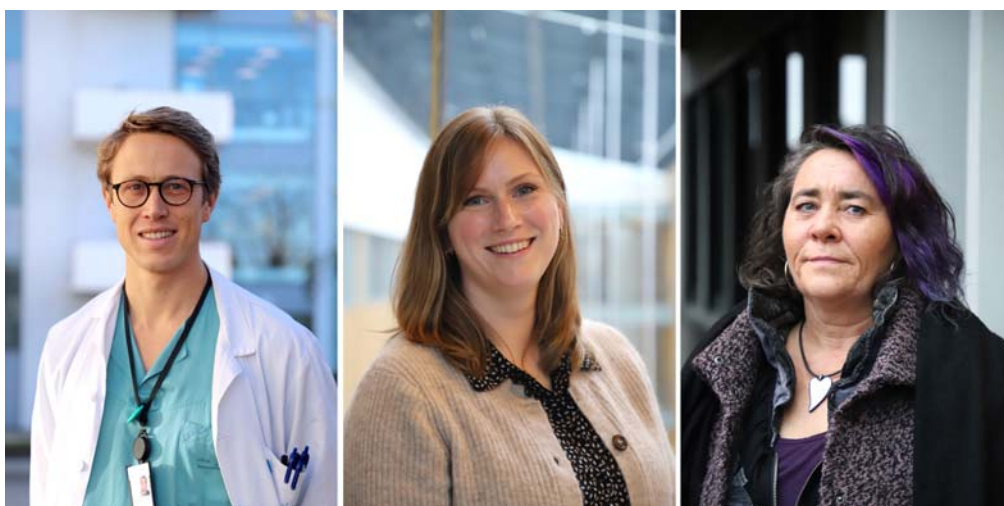
Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Tildelt beløp
Antibiotic stewardship - hospital implementation strategies, monitoring and safety	Christopher Inchley	Barne- og ungdomsklinikken	250 000
The gonorrhoea epidemic in Norway – the importance of the throat niche in transmission and antimicrobial resistance development	Truls M. Leegaard	Diagnostikk og teknologidivisjonen	500 000
Tailoring chemotherapy and surgical treatment for colon cancer to the patient and not vice versa	Johannes Kurt Schultz	Kirurgisk divisjon	125 000
Validation of the electronic administration of the Norwegian PFDI-20 and PFIQ-7 conditionspecific quality of life questionnaires which will be used in an electronic medical quality register for patients with pelvic organ prolapse	Catherine Joyce Teig	Kirurgisk divisjon	50 000
New utility for DNA methylation in breast cancer: cell free circulating DNA as a potential biomarker for early detection	Jovana Klajic	Medisinsk Divisjon	500 000
Defective mitophagy links vascular ageing to dementia	Evandro Fei fang	Medisinsk Divisjon	500 000
Identifying risk factors for amyotrophic lateral sclerosis, multiple sclerosis and myasthenia gravis	Trygve Holmøy	Medisinsk Divisjon	500 000
Next generation sequencing in the studies of hormonal resistance in breast cancer	Jürgen Geisler	Medisinsk Divisjon	500 000
Precision microbiota profiling, for diagnosis, prognosis and treatment individualization in pediatric inflammatory bowel disease	Jørgen Jahnsen	Medisinsk Divisjon	250 000
Premature aging and progressive fibrosis in renal transplantation. Abiopsy study of cellular senescence in the renal allograft	Ivar Anders Eide	Medisinsk Divisjon	250 000
Exploring Novel Mechanisms in Heart Failure	Anett Hellebø Ottesen	Medisinsk Divisjon	500 000
Increased antimicrobial resistance caused by non-antibiotic therapy in inflammatory bowel disease patients (REDIRECT)	Aina Elisabeth Fossum Moen	Medisinsk Divisjon	250 000
Dynamic alterations in m6A RNA methylation in weight regulation	Yvonne Böttcher	Medisinsk Divisjon	500 000
mRNA modifications in obesity – bioinformatic discovery of disease specific targets	Torunn Rønningen	Medisinsk Divisjon	250 000

Prosjekttittel	Prosjektleder	Divisjon/klinikk	Tildelt beløp
The Norwegian Cerebral Venous Thrombosis study (NoCVT)	Espen Saxhaug Kristoffersen	Medisinsk Divisjon	250 000
Fractures of the proximal humerus. Two Prospective Randomized Controlled trials on the treatment	Rune Bruhn Jakobsen	Ortopedisk klinikk	250 000
Equivalence class formation and cortical synaptic plasticity in autism spectrums disorders.	Eva Malt	Psykisk helsevern og rus divisjonen	500 000
"Open Dialogue in network meetings" - a collaborative implementation of a therapeutic approach in Akershus University Hospital and two community mental health services	Tiril Østefjells	Psykisk helsevern og rus divisjonen	500 000
Plan D - a randomized controlled trial of Vitamin D supplementation in psychotic disorders	Mari Nerhus	Psykisk helsevern og rus divisjonen	250 000
A pairwised randomized study on implementation of guidelines and evidence based treatments of psychoses: Personal recovery and satisfaction among patients with psychosis	Kristin S. Heiervang	Psykisk helsevern og rus divisjonen	500 000
Long acting naltrexone for opioid addiction: the importance of mental, physical an societal factors for sustained abstinence and recovery (NaltRec study)	Lars Tanum	Psykisk helsevern og rus divisjonen	250 000

11. Fremragende forskningspris

Hvert år tildeles priser for fremragende forskning til tre artikler med førsteforfatter fra Ahus. En viktig hensikt med dette er å stimulere til god forskning og synliggjøre den kvalitativt gode forskningen som produseres og publiseres av sykehusets ansatte. De tre lederne av UiO-klinikkene ved Ahus nominerer en rangert liste på tre artikler hver på bakgrunn av nedfelte kriterier. Endelig beslutning fattes i samordningsmøte mellom Ahus og Campus Ahus. Prisvinnerne får blomster, diplom og 10.000 kroner som kan benyttes til drift reiser/konferansedeltagelse eller lignende.

Prisvinnerne i 2021 var Peder Langeland Myhre (Medisinsk divisjon), Johanna Dypvik (Kvinneklinikken) og Kristin Klemmetsby Solli (Psykisk helsevern og rus divisjonen).

Fra venstre: Peder Langeland Myhre, Johanna Dypvik og Kristin Klemmetsby Solli.

Omtale av vinnerne

Klinikk for Helsetjenesteforskning og psykiatri:

Kristin Klemmetsby Solli, Arild Opheim, Zill-E-Huma Latif, Peter Krajci, Jurate Saltyte Benth, Nikolaj Kunøe, Lars Håkon Reiestad Tanum.

Adapting treatment length to opioid-dependent individuals' needs and preferences: A 2-year follow-up to a 1-year study of extended-release naltrexone. Addiction 2020 s. 1-10.

DOI: <https://doi.org/10.1111/add.15378>

Langtidsvirkende naltrekson (XR-NTX) er et behandlingsalternativ til opioidavhengige, som blokkerer for rusvirkning, reduserer suget etter opioider, og beskytter mot overdose.

Akershus universitetssykehus (Ahus) har over flere år deltatt i et forskningsprosjekt for å undersøke om behandling med naltrekson kan gi god hjelp til de som er avhengige av opioider.

Etter en innledende studieperiode på et år med behandling med naltrekson, fikk deltakerne tilbud om å fortsette i en oppfølgingsstudie på inntil to år. Her fikk deltakerne selv velge hvor lenge de ville ha naltreksonbehandling, ut fra egne ønsker og behov.

I gjennomsnitt valgte deltakerne å fortsette behandlingen i ytterligere ett år.

De fleste deltakerne, 70 prosent, rapporterte ingen tilbakefall til opioidbruk i løpet av oppfølgingsstudien.

Behandlingstilfredshet ble målt på en skala fra 0-10. Deltakerne var svært tilfreds, med en gjennomsnittsskår på over 9. På spørsmål om i hvilken grad de ville anbefale behandlingstilbudet til andre opioidavhengige, skårte deltakerne et gjennomsnitt på over 9,5.

Studien viser at langtidsvirkende naltrekson er et trygt og sikkert langtidsbehandlingsalternativ til opioidavhengige. Behandlingen må tilpasses den enkelte, både med hensyn til behandlingens lengde og når det gjelder innholdet i behandlingen.

Klinikk for kirurgiske fag:

Johanne Dypvik, Sandra Larsen, Camilla Haavaldsen, Ola Didrik Saugstad, Anne Eskild.

Placental Weight and Risk of Neonatal Death. JAMA pediatrics 2020;174(2) s. 197-199.

DOI: <http://jamanetwork.com/article.aspx?doi=10.1001/jamapediatrics.2019.4556>

Siden 1999 har morkakevekt blitt rapportert til Medisinsk fødselsregister, sammen med en rekke andre opplysninger om mor, svangerskapet, fødselen og barnet. Tilgangen på disse dataene har gjort det mulig for forskere ved Akershus universitetssykehus (Ahus) å studere om det er en sammenheng mellom morkakens vekt og risiko for at barnet dør i løpet av de første 28 dagene etter fødsel. Resultatene ble publisert i en forskningsartikkel i 2020.

Tidligere er det vist at barn som er små i forhold til svangerskapets varighet, eller som er født før termin, har en økt risiko for å dø i løpet av det første året etter fødselen.

Dette kan tyde på at det er ugunstige forhold i livmoren som har en betydning for risikoen for å dø. Risikoen for at barnet dør er høyest i den første tiden etter fødsel, noe som styrker antakelsen om at forhold i livmoren kan ha en betydningsfull rolle.

Dypvik og kolleger så på sammenhengen mellom morkakevekt og risikoen for at barnet døde i løpet av de første 28 dagene etter fødsel, for nesten en million barn født i Norge i årene 1999-2015. De studerte denne sammenhengen hos barn både med og uten medfødte misdannelser.

Studien viser at blant tidlig fødte barn, ga både høy og lav morkakevekt en økt risiko for at barnet døde i løpet av den første måneden etter fødsel.

Blant barn født til termin, var det kun hos barn med medfødte misdannelser at lav morkakevekt ga en økt risiko for død.

Disse funnene kan trolig brukes til å identifisere barn med økt risiko for å dø i den første tiden etter fødselen.

Klinikk for indremedisin og laboratoriefag:

Peder Langeland Myhre, Christian Prebensen, Heidi Strand, Ragnhild Røysland, Christine M Jonassen, Anbjørn Rangberg, Vibecke Sørensen, Signe Sjøvik, Helge Røsjø, My Hanna Sofia Svensson, Jan Erik Berdal, Torbjørn Omland.

Growth Differentiation Factor-15 Provides Prognostic Information Superior to Established Cardiovascular and Inflammatory Biomarkers in Unselected Patients Hospitalized with COVID-19. Circulation.

DOI: <https://doi.org/10.1161/CIRCULATIONAHA.120.050360>

Forskere ved Akershus Universitetssykehus var blant de første i verden som systematisk samlet blodprøver på alle pasienter som ble innlagt med COVID-19.

Vi tok blodprøver av alle innlagte covid-19-pasienter på innleggelsesdagen, dag 3 og dag 9, fra 9. mars til 18. mai, forteller lege og postdoktor Peder Langeland Myhre ved hjertemedisinsk avdeling ved Ahus

Stoffet GDF-15 skilles ut i kroppen ved alvorlige infeksjoner, akutt sykdom og hjertesykdom. Pasientene med høye GDF-15 verdier hadde lave oksygenivåer, mer betennelse i kroppen, tegn til skader på hjertet og dessuten mer koronavirus i blodet. GDF-15 var markant høyere hos covid-19-pasienter som endte på respirator eller døde. Hos pasientene med dårlig prognose fortsatte GDF-15 å stige til dag 3 og dag 9 av sykehusoppholdet.

Oppsummert ser det ut til at GDF-15 spiller en sentral rolle i covid-19 og at bruken av denne blodprøve kan hjelpe til med tidlig identifisering av pasienter med høy risiko for et alvorlig forløp.

Fordelen med å ha en slik biomarkør er at man tidlig kan identifisere pasienter med høy risiko som antakeligvis kommer til å få et alvorlig forløp og må legges inn på sykehus/intensivavdeling, og pasienter med lav risiko som derfor for eksempel kan observeres hjemme. Dette vil kunne føre til bedre behandling og mindre ressursbruk.

12. Årets avhandlinger

I 2021 disputerte fem ansatte ved Akershus universitetssykehus for graden PhD. Tabell 6 viser fordelingen av doktorgrader per divisjon. Nedenfor følger oversikt over doktorandenes arbeid:

M.Sc Kristin Häikio ved Forsknings- og innovasjonsdivisjonen disputerte 9. februar over avhandlingen: ***“Family carers’ perspectives on care for older people living with dementia: interactions and involvement with health services, and the role of health literacy”***

Prøveforelesningen ble avholdt over oppgitt emne ***“Pårørendes ansvar som omsorgsgiver til eldre personer med demens i skjæringspunktet mellom moralsk ansvar og helse- og omsorgstilbudet”***

Veileder: Professor II Jorun Rugkåsa

M.Sc Heidi Annett Eilertsen ved Divisjon for diagnostikk og teknologi disputerte 6. mai over avhandlingen: ***“The ability of Hematology Analyzers to Detect Pathological Cells in Blood –with Special Focus on Blasts and Immature Granulocytes”***

Prøveforelesningen ble avholdt over oppgitt emne ***“Laboratory tests used to diagnose and classify acute lymphoblastic leukemia”***

Veileder: Professor Tor Arne Hagve

Cand. Med. Hanna Josefine Abrahamsson ved Medisinsk divisjon disputerte 27. mai over avhandlingen: ***“Vitamin D Status and Immune Responsiveness in High-Risk and Advanced Colorectal Cancer”***

Prøveforelesningen ble avholdt over oppgitt emne ***“Epidemiology and oncological therapy of pancreatic cancer”***

Veileder: Professor II Anne Hansen Ree

Cand. Med. Tommy Frøseth Aae ved Ortopedisk klinikk disputerte 24. september over avhandlingen: ***“Surgical aspects and microRNA in knee cartilage pathology”***

Prøveforelesningen ble avholdt over oppgitt emne *“Treatment of meniscal injuries in the knee. History, present, and future”*

Veileder: Professor II Asbjørn Årøen

M.Sc John Christopher Noone ved Divisjon for diagnostikk og teknologi disputerte 29. oktober over avhandlingen: ***“Improved characterization and identification of causative microbial agents in orthopedic implant-associated infections using next-generation sequencing”***

Prøveforelesningen ble avholdt over oppgitt emne *“Virulence factors as targets for development of new vaccines and therapeutics”*

Veileder: Seniorforsker Hege Vangstein Aamot

13. Forskningsstøtte ved Akershus universitetssykehus

Avdeling for forskningsstøtte

Forskningsadministrasjon:

Administrasjonen håndterer personaladministrasjon og økonomioppfølging i forskningsprosjektene. Avdelingen ivaretar bl.a. også rapportering og generell drift for all forskningsaktivitet ved sykehuset. Avdelingen er bl.a. administrativt ansvarlig for møter i felles forskningsutvalg, samarbeidsmøte for forskning, høringer, utlysning og tildeling av interne strategiske forskningsmidler.

Internkontroll – Avvik i forskning

I tråd med kravene til internkontroll etter Forskrift om organisering av medisinsk og helsefaglig forskning § 4, har Ahus en avviksrutine for kvalitets- og forskningsprosjekter. Siden desember 2018 er det meldt inn ca. 50 forskningsavvik, og disse varierer i omfang og alvorlighetsgrad. Det er også variasjon i antall meldte avvik fordelt på divisjon/klinikknivå.

For 2021 ble det registrert 16 forskningsavvik hvorpå 10 var personvernrelaterte, og 6 avvik var relatert til pasienthendelser. I ca. halvparten av sakene førte konsekvensene til midlertidig opphold i studieløpet, blant annet i påvente av aktuelle ettergodkjenninger. Ahus har to saker fra tidligere år som har blitt behandlet i Datatilsynet, og hvor det i etterkant blant annet er satt i gang tiltak som bedre opplæring i personvern ved forskning- og kvalitetsprosjekter, samt fokus på å utvikle internkontrollrutiner videre.

Seksjon for Biobank, Personvern og digital forskningsinfrastruktur

Biobank

Ahus har pågående arbeid knyttet til overordnet system for oversikt over innsamlet biomateriale til forskning. Dette arbeidet har avdekket noe manglende og fragmentert infrastruktur for biobanking. Økt utnyttelse av biologisk materiale bør sees i sammenheng med tilgang av kliniske data fra etablert Datavarehus ved Ahus. Potensialet er økt kvalitet i forskningsprosjekter, økning av kliniske studier og særskilt innen pragmatiske studier innenfor store pasientpopulasjoner. Dette kan i stor grad fremme Ahus både som forskningsinstitusjon og som en attraktiv samarbeidspartner. I 2021 er det revidert og ferdigstilt rutiner for biobanking, som benyttes aktivt i veiledning til prosjektledere. Tilgjengeliggjøring av eldre aktive forskningsprosjekter/biobanker i elektronisk melding til personvernombudet (eSkjema) er i sluttfasen, dette gir en oversikt og bedre internkontroll i sanntid, da alle endringer oppdateres kontinuerlig. Det er igangsatt en prosess med prosjektledere for gjennomgang av eksisterende biobanker for å få en oversikt over aktive biobanker ved Ahus.

Digitalisering av forskerkurs og nye nettsider

Forskerkurset «Pakkeforløp for forskning» ble holdt digitalt både våren og høsten 2021. Kurset ble delt opp i seks ulike tematiske moduler, hvor det er fokus på praktisk informasjon til nytte i forskningshverdagen. Hver modul hadde en varighet på ca. én time. Informasjon om kursene og påmelding ble publisert i nyhetsbrev og på Ahus nettsider. Det er påbegynt en prosess med å få etablert nye eksterne internettsider for forskning, for å styrke synliggjøringen av forskning ved Ahus og tilgjengelig gjøre relevant informasjon til forskningsmiljøene. Anskaffelsesprosessen er planlagt å starte i januar 2022, hvor det vil bli hentet inn tilbud fra flere leverandører iht. anskaffelsesrutiner.

Pragmatiske studier

Økt fokus på og krav til at flere pasienter skal tilbys deltakelse i kliniske studier krever at sykehuset legger til rette for innovative studiedesign som pragmatiske kliniske prøvninger og register-randomiserte kliniske studier. Ahus leder arbeidspakke 13 «Pragmatiske studier» i det forskningsadministrative nettverket NorCRIN. Dette arbeidet er viktig for å identifisere og adressere utfordringer, men ikke minst å se muligheter og dra veksler på allerede innhentede erfaringer. Initiativer fra divisjoner/klinikker håndteres fortløpende og det tilbys modul innen pragmatiske studier som del av "Pakkeforløp for forskning".

Personvern

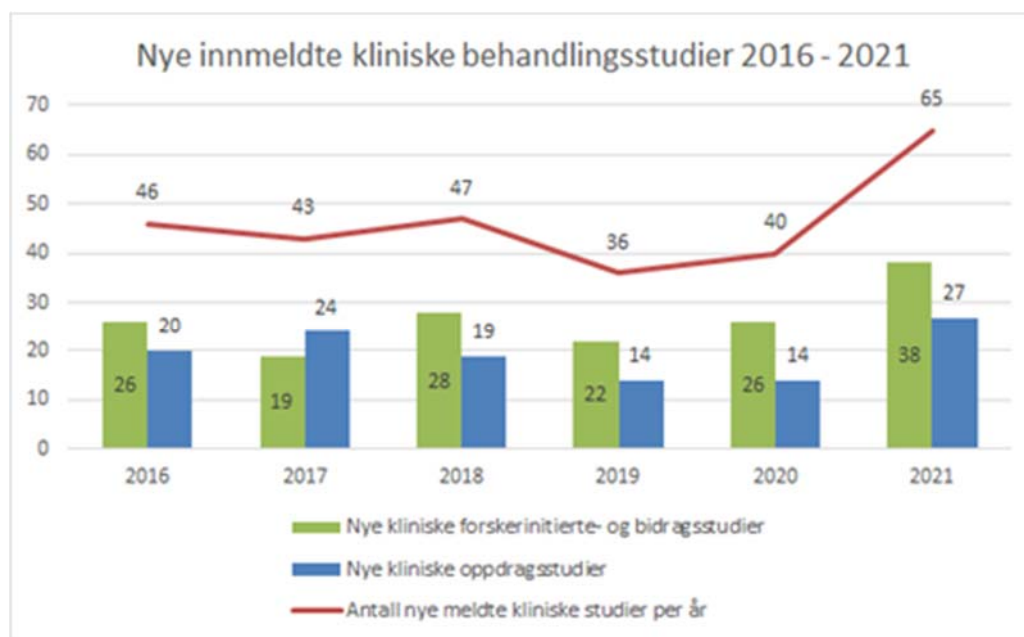
Ahus har prioritert satsning på personvernkompetanse i forskning gjennom flere år. Dette har vært en viktig faktor for å sikre at Ahus ivaretar sitt ansvar som forsknings- og dataansvarlig institusjon, og er en tilgjengelig juridisk ressurs for forskningsmiljøene. I 2021 ble det meldt inn 249 nye forsknings- og kvalitetsprosjekter i eSkjema, til sammenligning med 212 prosjekter i 2020. Meldingene inkluderer personkonsekvensvurderinger (DPIA), samt tilhørende avtaler til kvalitetskontroll. I forbindelse med koronapandemien har det vært betydelig oppgang i antall henvendelser vedrørende personvern. Schrems II-dommen om utlevering av personopplysninger til tredjeland og økt bruk av skybaserte elektroniske løsninger, har skapt utfordringer. Juridisk kompetanse i kombinasjon med andre fagområder, samt bistand og veiledning fra et tidlig tidspunkt, har bidratt til økt kvalitetskontroll av behandling av personopplysninger. Personvernrådgivere samarbeider med jurister ved andre helseforetak, og drøfter fortløpende ulike problemstillinger med blant annet Datatilsynet, Helsedirektoratet og REK.

Seksjon for kliniske studier

Ahus har de siste årene hatt en strategisk og målrettet satsing på å styrke infrastruktur for kliniske behandlingsstudier. Satsinger for 2021 har vært å videreføre tiltak for å tilrettelegge for flere kliniske behandlingsstudier, samt innføring av nye tiltak som å etablere arealer og utstyr for gjennomføring av kliniske studier på Ahus Gardermoen. Den nasjonale handlingsplanen for kliniske studier og Riksrevisjonens undersøkelse av kliniske behandlingsstudier i helseforetakene har gitt sentrale føringer for arbeidet i 2021 og er implementert i lokale handlingsplaner.

Det er i løpet av året meldt inn et rekordhøyt antall nye kliniske behandlingsstudier sammenliknet med tidligere år, til sammen 65 nye studier, fordelt på 38 forsker- og 27 industri-initierte studier. Til sammenligning ble det meldt inn totalt 40 kliniske behandlingsstudier i 2020. I 2021 hadde Ahus 193 kliniske behandlingsstudier med aktiv prosjektperiode i REK. Figur 9 viser utviklingen i antallet nye kliniske behandlingsstudier/avtaler for perioden 2016 – 2021.

Figur 9: Utvikling i antall nye innmeldte kliniske behandlingsstudier fra 2016 – 2021

Økning i antall nye kliniske behandlingsstudier er videreført som ett av sykehusets 10 hovedmål i 2021, og innebærer at kliniske behandlingsstudier som inkluderer pasienter skal økes med 15 % sammenliknet med året før. I 2021 hadde Ahus 139 studier som inkluderte pasienter (tall fra Nasjonal rapportering for kliniske behandlingsstudier). Av disse var prosjektledere ved Ahus ansvarlige for å rapportere på til sammen 68 kliniske behandlingsstudier med antall inkluderte pasienter i 2021 for alle deltakende sentere. Resultatene fra den nasjonale rapporteringen inngår i beregning av indikator for kliniske behandlingsstudier i det nasjonale systemet for resultatbasert finansiering i helseforetakene.

Klinisk forskningspoliklinikk på Nordbyhagen er i driftsfase og det pågikk til sammen 19 studier i arealene ved slutten av 2021. I tillegg ble det i 2021 igangsatt etablering av infrastruktur for gjennomføring av kliniske studier på Gardermoen. De dedikerte arealene kan benyttes av alle divisjoner og klinikker ved Ahus, og bidrar til en tilrettelagt og effektiv gjennomføring av de kliniske studiene.

Figur 10: Klinisk forskningspoliklinikk tilbyr arealer og elementært utstyr til gjennomføring av kliniske studier, og hvor alle divisjoner, klinikker og avdelinger kan melde inn studier de ønsker å gjennomføre i poliklinikken

Etablering av 3D-laben på Ahus ble ferdigstilt høsten 2021 i glassgata på Nordbyhagen. Dette er et samarbeid mellom Forsknings- og innovasjonsdivisjonen, Kirurgisk divisjon, Ortopedisk klinikk og Campus Ahus under Universitetet i Oslo. Etableringen av 3D-laben åpner muligheter for forskningsprosjekter innen ulike fagområder som blant annet kirurgiske, ortopediske, onkologiske og radiologiske fag. Etablering av en slik fasilitet representerer en viktig nyvinning for pasientbehandling, forskning og innovasjon på Ahus. I 2021 startet seks nye prosjekter i 3D laben.

Figur 11: 3D-printing av knokkel ved 3D-laben i glassgata på Ahus.

Medisinsk bibliotek

Medisinsk bibliotek organiserer og tilrettelegger tilgang til kvalitetssikrede kunnskapskilder (databaser, bøker og tidsskrifter) for sykehusets ansatte. Kunnskapskildene tilbys i elektronisk eller trykt form, og alle ansatte på Ahus har direkte tilgang til de elektroniske ressursene i Ahus' nettverk samt mulighet for tilgang hjemmefra via bibliotekets påloggingstjeneste. Biblioteket tilbyr

også kurs og veiledning i litteratursøk og EndNote (referansehandling), og utfører søk i forbindelse med forskningsprosjekter, publisering, prosedyrearbeid, pasientbehandling, faglig oppdatering osv.

I 2021 utførte biblioteket 75 veiledninger, 58 litteratursøk på oppdrag og holdt 24 kurs/presentasjoner. Totalt er det brukt 661,5 timer til kurs, veiledning og søkeoppdrag. Som smitteforebyggende tiltak var biblioteklokalet i perioder helt stengt eller ubetjent med døgnåpen tilgang med id-kort og kode. I disse periodene ble bibliotektenestene tilbudt og utført digitalt.

Forskningspoliklinikker

Personvern og etikk

Personvern har fast veiledningstid hver tirsdag fra 13.30 til 15.00. Rådgivning innen personvernspørsmål, forskningsetikk, håndtering av avvik og biobank gjennomføres i 5. etasje i Nye Nord og er åpen for alle ansatte på Akershus universitetssykehus og UiO Campus Ahus.

Statistikk og kvantitative metoder

Statistisk forskningspoliklinikk er åpen for alle ansatte på Ahus og UiO, Campus Ahus. Poliklinikken fungerer etter drop-in-prinsippet hver tirsdag fra 13.30 til 15.00, men det er også mulig å ta kontakt på andre tidspunkt. Statistisk forskningspoliklinikk tilbyr rådgivning i bearbeiding av data og analyse, og bruk av statistiske metoder. Vi gir følgende statistikkstøtte:

- diskusjon om variabler, inkludert hjelp til å definere dem og hva de kan brukes til
- valg av statistiske metoder, inkludert hjelp til å forstå disse, og praktiske råd om hvordan man skal gå frem

Statistikerne gir også råd om hvor ansatte kan gå på kurs for å tilegne seg nødvendig kunnskap.

Etter nærmere vurdering kan den som gir statistikkstøtte bidra mer enn det som er beskrevet ovenfor. I slike tilfeller drøftes betingelser for videre samarbeid, inkludert avgjørelser om medforfatterskap.

Helsefaglig forskningspoliklinikk

Helsefaglig forskningspoliklinikk er et lavterskeltilbud om rådgivning i helsefaglige forskningsspørsmål for ansatte på Ahus. Helsefaglig forskningspoliklinikk kan tilby:

- hjelp til å identifisere og presisere mulige problemstillinger i en tidlig idefase
- hjelp til å avklare anvendeligheten av ulike forskningsmetoder, med hensyn til aktuelle problemstillinger og prosjekter
- råd om fremgangsmåter for forberedelser av et forskningsprosjekt
- råd om søking om forskningsmidler

Helseøkonomisk forskningspoliklinikk

Helseøkonomisk forskningspoliklinikk er et lavterskeltilbud for ansatte på Ahus og UiO, Campus Ahus som har interesse for helseøkonomiske problemstillinger i en klinisk setting. Helseøkonomisk forskningspoliklinikk kan tilby:

- diskusjon om hvordan helseøkonomiske problemstillinger kan passe inn i kliniske prosjekter
- kostnad-effekt-analyser og kostnad-nytte-analyser
- valg av effektmål: helserelatert livskvalitet (HRQoL) målt ved feks EQ-5D, 15D eller SF-6D
- råd om relevante kostnadskomponenter
- råd om innsamling av data
- råd om bruk av metoder og analyser
- andre helseøkonomiske problemstillinger (finansiering, kostnadsanalyser, valgmodeller, etc.)
- råd om fremgangsmåter for forberedelser av et forskningsprosjekt
- råd om søknadsskriving

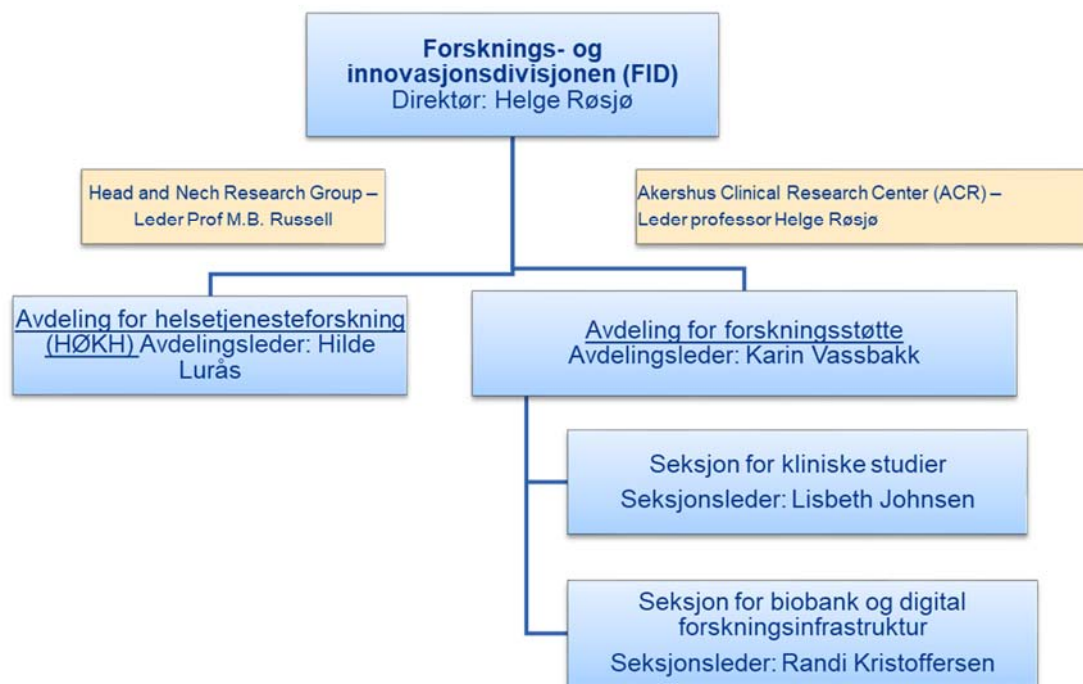
Analyseavdelingen (Datafangs)

Analyseavdelingen er et serviceorgan for forskere på Ahus og Campus Ahus, UiO. Gruppen hjelper til med datainnsamling, datauttrekk og sikker lagring av forskningsdata. Ønsker du hjelp må prosjektet ha [nødvendige søknader og godkjenninger i orden](#).

Mer informasjon om forskningspoliklinikker på Ahus – [se Forskningsstøtte og fasiliteter - Akershus universitetssykehus \(ahus.no\)](#)

14. Organisasjonskart Forskning- og innovasjonsdivisjonen

Figur 12: Organisasjonskart for Forsknings- og innovasjonsdivisjonen per november 2021

15. Vedlegg 1: Forskningsgrupper per oktober 2021

Medisinsk divisjon. Forskningsleder Per Selnes

- Cardiovascular Research Group (Kardiovaskulær forskningsgruppe)(Torbjørn Omland)
- Pulmonary Research Group (Lungemedisinsk forskningsgruppe) (Knut Stavem)
- Functional Genetics of Obesity Research Group (Yvonne Bøttcher)
- Translational Cancer Research Group (TCRG), AHUS; (Kreft – Translasjons-forskningsgruppe, AHUS) (Jürgen Geisler)
- Klinisk nevrofaglig forskningsgruppe (Tormod Fladby)
- Gastromedisinsk forskningsgruppe (Jørgen Jahnsen)
- Senter for hematologisk forskning på Ahus (Anders Dahm)
- Nyremedisinsk forskningsgruppe (My Svensson)
- Endokrinologisk forskningsgruppe (Ingrid Nermoen)
- Molecular and Clinical Oncology Group (Vessela Kristensen, Anne Hansen Ree, Hilde Nilsen)

Kirurgisk divisjon. Forskningsleder Juha Tapio Silvola

- Anestesi (Signe Sjøvik)
- Gastrokirurgi (Johannes Schultz)
- Kar/thorax (Jarlis Wesche)
- Palliativ medisin (Olav Magnus Fredheim)
- Øre-nese-hals (Harald Hrubos-Strøm)
- Urologi (Stig Müller)
- Kvalitet og pasientsikkerhet (Anne Karin Lindahl)

Ortopedisk klinikk/forskningsgruppe. Forskningsleder Asbjørn Årøen.

- Ortopedisk forskningsgruppe (Asbjørn Aarøen)

Kvinneklinikken. Forskningsleder Anne Eskild.

- Kvinnesykdommer og fødselshjelp (Anne Eskild)

Psykisk helsevern og rus divisjonen/Avdeling FoU (Forskning og utvikling).

Forskningsleder Ketil Hanssen-Bauer

- Barn og unge psykisk helse (Marianne Aalberg)
- Psykisk helse, behandling og implementering (Kristin S. Heiervang)
- Rus og avhengighet (Lars Tanum)
- Nevropsykobiologi (Soili Marianne Lehto)

Forskning og innovasjon. Forskningsleder Helge Røsjø

- HØKH (Helsetjenesteforskning) (Hilde Lurås)
- Head and neck research group (Michael Russel)

Barne- og ungdomsklinikken. Forskningsleder Vegard Bruun Wyller

- PAEDIA (Vegard Bruun Wyller)

Diagnostikk og teknologidivisjonen. Forskningsleder Ida Gjervold Lunde

- Infeksjonsmedisin og mikrobiologi (Hege Vangstein Aamot)
- Medisinsk biokjemi. Tverrfaglig laboratoriemedisin og teknologi (Sigmund Sperstad)
- Patologi forskningsgruppe (Ulla Randen)
- Klinisk radiologi (Jon Terje Geitung)

Akershus universitetssykehus HF

Besøksadresse: Sykehusveien 25, Lørenskog
Postadresse: Postboks 1000, 1478 Lørenskog
Telefon: 67 96 00 00
Epost: postmottak@ahus.no